

Románské Val d'Aran

KATALÁNSKÉ ÚDOLÍ NA FRANCOUZSKÉ STRANĚ PYRENEJÍ

Chodce sem lákají nádherné přírodní scenérie a kilometry značených turistických tras, milovníky historických památek románské kostelíky v kamenných vesničkách a na své si přijdou i příznivci adrenalinových sportů.

FOTO: MILUŠE VALKOVÁ

Románský kostel v Bossòstu pamatuje 12. století.

Přestože bylo až do roku 1924 ze španělské strany téměř nepřístupné, je Val d'Aran součástí dnešního Španělska už od 12. století. O dvě století později se tu dokonce konalo všelidové referendum, v němž se Aranci zcela jasně vyjádřili pro zachování svazků s Katalánkem. Dnes se sem jezdí především lyžovat, ale začíná tu být živo i v létě.

Rozumíte jim?

Val d'Aran (620 km²) leží v nejsevernější výspě katalánských Pyrenejí. Otevřené k Atlantiku a obklopené vysokohorskými štíty, dosahujícími v některých místech téměř třítisícových výšek, je tvořeno třemi údolními. Mijaran s hlavním městem regionu Vielhou je

uprostřed, směrem na sever se táhne Baix Aran, jímž protéká řeka Garona a otevírá cestu do Francie. Jedinou, která po celá staletí spojovala tuto oblast s okolním světem.

Dáte-li se na východ proti proudu řeky Rudy, dostanete se do Naut Aran. Je nejvíce poznamenáno rozvíjejícím se turismem, který odsunul na vedlejší kolej tradiční pastevectví a zemědělství, ale zase přinesl spoustu pracovních příležitostí. Je to znát, protože na rozdíl od jiných odlehlých horských oblastí odtud lidé neodcházejí, a počet obyvatel dokonce mírně roste. Ve více než třiceti obcích jich tu dnes žije necelých osm tisíc a ve velké většině je zaměstnává cestovní ruch. Aranci mají i svůj vlastní jazyk, jehož základem

je gaskonština a katalánština, obohacená o slovní zásobu z baskičtiny. Pro lidi odjinud je nesrozumitelný, většina obyvatel však dokáže podle potřeby přejít na katalánštinu, španělštinu či francouzštinu.

Turistiku nastartoval král

Prvním panovníkem v historii, který Val d'Aran navštívil, byl Alfons XIII. Přijel v roce 1924, aby se zúčastnil slavnostního otevření silnice vedoucí přes sedlo Bonaigua (2072 m) – první, která spojila údolí se zbytkem Španělska. Bylo to pouze „letní“ řešení, protože skoro sedm měsíců v roce byl průsmyk zcela zapadán sněhem. Ještě dnes, kdy je o něj dobře pečováno, je mnohdy v zimě uzavřen.